

โครงการ ทะเลปลอดเศษอาหาร

จากเศษอาหาร สู่คลื่นแห่งการเปลี่ยนแปลง

A program of

Protecting People and Planet

Supported by

Norwegian Retailers'
Environment Fund

รายงานจัดทำโดย มูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม (EJF)

© EJF

Protecting People and Planet

เกี่ยวกับ EJF

ภารกิจของเราคือการส่งเสริมความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นการปกป้องสภาพภูมิอากาศของโลก มหาสมุทร ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ และสัตว์ป่า ตลอดจนการปกป้องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในการดำรงไว้ซึ่งสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ โดยตระหนักว่าทุกสิทธิเสรีภาพอื่น ๆ ต่างต้องพึ่งพาสิทธินี้

EJF ดำเนินงานในระดับนานาชาติเพื่อนำเสนอข้อมูลเชิงนโยบายและผลักดันให้เกิดการปฏิรูปเชิงระบบที่ยั่งยืน เพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและปกป้องสิทธิมนุษยชน สืบสวนและเปิดโปงการละเมิดสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนนักพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ชนพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงนักข่าวอิสระผู้ซึ่งทำงานอยู่แนวหน้าในการต่อสู้กับความอยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม

แคมเปญของเรามีเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตที่สงบสุข เท่าเทียม และยั่งยืน ทีมงานของเรา มีทั้งนักสืบสวน นักวิจัย ผู้ผลิตภาพยนตร์ และนักรณรงค์ ซึ่งทำงานร่วมกับพันธมิตรชุมชน และนักพิทักษ์สิ่งแวดล้อมจากทั่วโลก

องค์กรการกุศลจดทะเบียนเลขที่ 1088128

info@ejfoundation.org | ejfoundation.org

ภาพทั้งหมดเป็นลิขสิทธิ์ของ EJF

เว็บนี้จะระบุไว้เป็นอย่างอื่น

พิมพ์บนกระดาษรีไซเคิล 100%

สารบัญ

บทสรุปโครงการ	2
อภิธานศัพท์	3
ทำไมเราจึงทำสิ่งนี้	4
เป้าหมายของเรา	5
ผลจากการทำงานของเรา	5
การเดินทางของเรา	6
พื้นที่ทำงาน	7
แนวทางการดำเนินงาน	7
โครงการทะเลปลอดเคชวอนดำเนินงานอย่างไร	8
ทำความเข้าใจผู้คนเบื้องหลังโครงการทะเลปลอดเคชวอน	9
เปลี่ยนกระแส: ช่วงเวลาแห่งการลงมือทำ	10
แนะนำโครงการทะเลปลอดเคชวอนสู่ชุมชน	11
ข้อเสนอเชิงนโยบาย	13

บทสรุปโครงการ

โครงการทะเลปลอดเศษอวน (NFS) แรกเริ่มเปิดตัวในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 เพื่อแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมงที่ถูกทิ้งสูญหาย หรือหมดสภาพ (ALDFG) ซึ่งกำลังทวีความรุนแรงขึ้นทั่วโลกโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาการจัดการที่ยั่งยืน คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชน

ปัจจุบัน โครงการฯ ได้จัดตั้งศูนย์ชุมชน 20 แห่งทั่วชายฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวบรวมอวนประมงและพลาสติกอื่น ๆ ที่ใช้แล้ว จากชาวประมงและชุมชนชายฝั่ง เพื่อนำไปทำความสะอาด และส่งเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

โดย ระหว่างปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2568 ได้มีการรวบรวมอวนประมงกว่า 200 ตันและนำไปรีไซเคิลผ่านระบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยร่วมมือกับบริษัทรีไซเคิลในประเทศไทยสร้างรายได้ให้กับชุมชนที่เข้าร่วมโครงการมากกว่า 2.3 ล้านบาท (ประมาณ 70,000 ดอลลาร์สหรัฐ)

ควบคู่กันนี้ โครงการทะเลปลอดเศษอวน ยังทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมประมง และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อขยายผลผ่านการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เวทีเสวนาระดับชาติ และเวทีระหว่างประเทศ โครงการทะเลปลอดเศษอวน ได้แบ่งปันความรู้จากบทเรียนที่ได้รับและผลักดันโดยมุ่งหวังให้เกิดนโยบายจัดการ ALDFG อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

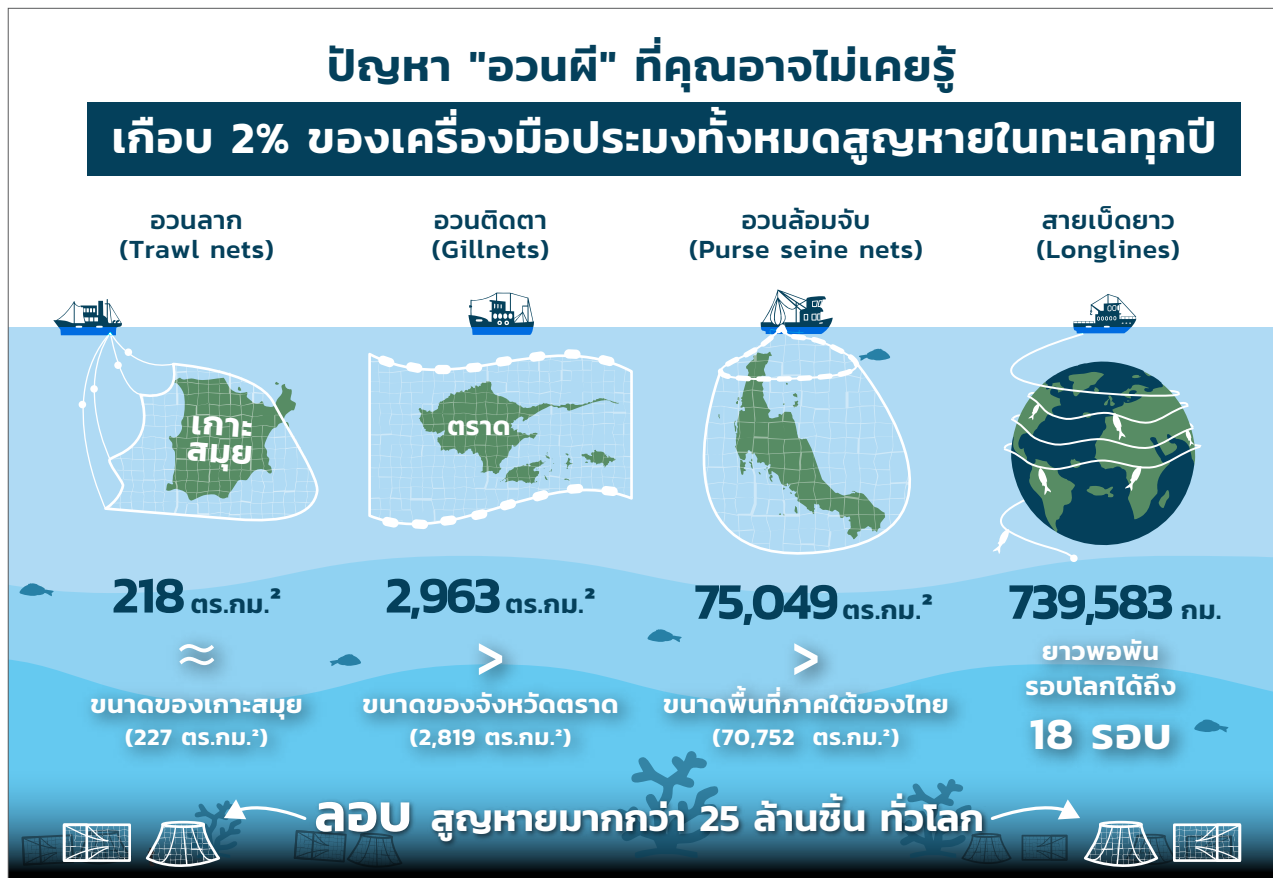
รายงานนี้จัดทำขึ้นในช่วงท้ายของการให้ทุนสนับสนุนจากกองทุนผู้ค้าปลีกเพื่อสิ่งแวดล้อมจากประเทศนอร์เวย์ (NREF) เพื่อเสนอข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ในการขยายผลโครงการ และผลักดันให้โครงการทะเลปลอดเศษอวน เป็นโครงการต้นแบบในระดับชาติด้านการจัดการเครื่องมือประมงอย่างยั่งยืนของประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อภิธานศัพท์

1. **ALDFG (เครื่องมือประมงที่ถูกทิ้ง สูญหาย หรือหมดสภาพ)** – อวนประมง เชือก หรือเครื่องมือประมงอื่นๆ ที่ถูกทิ้งในสิ่งแวดล้อม หรือหลุดร่อนลงสู่ทะเลโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ และเครื่องมือประมงที่ถูกทิ้งหรือปลดปล่อย หรือนำไปกำจัดโดยไม่มีการควบคุม อันเป็นสาเหตุของมลพิษทางทะเลและการทำประมงผิด
2. **การกำประมงผี (Ghost fishing)** – กระบวนการที่เครื่องมือประมงที่สูญหายหรือถูกทิ้งยังคงดักจับและฆ่าสัตว์ทะเลต่อไป โดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศ
3. **เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy)** – รูปแบบการผลิตและบริการที่มุ่งลดขยะให้เป็นศูนย์และฟื้นฟูธรรมชาติ โดยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผ่านการออกแบบผลิตภัณฑ์อย่างยั่งยืน การนำกลับมาใช้ซ้ำ ซ่อมแซม ปรับปรุง สร้างใหม่ ใช้ในรูปแบบใหม่ และในกรณีสุดท้ายคือการรีไซเคิลหรือเปลี่ยนเป็นพลังงาน เศรษฐกิจหมุนเวียนนี้ช่วยลดการบริโภค และตัดความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับการใช้ทรัพยากร โดยเป็นระบบที่มีความยืดหยุ่น ใช้คาร์บอนต่ำ และเป็นประโยชน์ต่อธรรมชาติ ผู้คน และธุรกิจ
4. **หลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended producer responsibility - EPR)** – กรอบนโยบายที่กำหนดให้ผู้ผลิตต้องรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวงจรชีวิต ทั้งก่อนและหลังการบริโภค โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อปกป้อง สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์ ภายใต้กรอบนี้ ผู้ผลิตต้องออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ลดขยะที่หลีกเลี่ยงได้ และจัดการผลิตภัณฑ์ของตนเมื่อสิ้นสุดอายุการใช้งาน รวมถึงต้องสะท้อนต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ในทุกขั้นตอนของวงจรชีวิต
5. **การเปลี่ยนผ่านที่ยุติธรรม (Just transition)** – แนวทางในการเปลี่ยนผ่านจากเศรษฐกิจแบบเอื้อประโยชน์เฉพาะกลุ่ม ซึ่งสร้างผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ไปสู่ระบบเศรษฐกิจที่ช่วยฟื้นฟู ปกป้อง และดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ โดยมุ่งสร้างความเท่าเทียมในสังคมผ่านการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของทุกภาคส่วน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
6. **ขยะทะเล (Marine debris)** – ขยะที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งถูกทิ้งหรือหลุดลงสู่ทะเลโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ เช่น พลาสติก เครื่องมือประมง และมลพิษอื่น
7. **การติดป้ายเครื่องมือประมง (Fishing gear marking)** – ระบบการระบุหรือติดป้ายชื่อเครื่องมือประมงเพื่อใช้ในการตรวจสอบ เจ้าของ และป้องกันการทิ้งเครื่องมือในทะเลโดยผิดกฎหมาย ซึ่งมักเป็นข้อบังคับหนึ่งของการจัดการประมงอย่างยั่งยืน
8. **โครงการรับซื้อคืนเครื่องมือประมง (Gear buyback program)** – ระบบที่ให้ชาวประมงสามารถส่งคืนเครื่องมือประมงที่เก่า หรือชำรุดเพื่อแลกกับสิ่งจูงใจ ช่วยลดปัญหา ALDFG
9. **ห่วงโซ่อุปทานการรีไซเคิล (Recycling supply chain)** – กระบวนการที่ครอบคลุมการรวบรวม ขนส่ง แปรรูป และแปรสภาพ เครื่องมือประมงที่ถูกทิ้งให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อลดขยะและส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
10. **แผนปฏิบัติการแห่งชาติเพื่อจัดการขยะทะเล (National Marine Debris Action Plan - NMDAP)** – กรอบนโยบายเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศไทยที่มุ่งลดปัญหามลพิษจากขยะทะเล โดยรวมถึงมาตรการจัดการ ALDFG

ทำไมเราจึงทำสิ่งนี้

เครื่องมือประมงที่ถูกทิ้ง สูญหาย หรือหมดสภาพ (ALDFG) เป็นภัยคุกคามสำคัญต่อระบบนิเวศทางทะเล โดยก่อให้เกิดการพันหนา การสัตว์ทะเล ทำลายแหล่งอาศัย และเพิ่มมลพิษจากพลาสติก¹ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อชาวประมง โดยทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำลดลง และก่อให้เกิดอันตรายต่อการเดินเรือ² แม้การประเมินอัตราการสูญหายของเครื่องมือประมงในทะเลจะมีความยาก และท้าทายในด้านวิชาการ แต่การศึกษาล่าสุดประเมินว่า “เกือบ 2% ของเครื่องมือประมงทั้งหมดสูญหายในทะเลทุกปี ซึ่งรวมถึง อวนติดตา 2,963 ตารางกิโลเมตร, อวนล้อมจับ 75,049 ตารางกิโลเมตร, อวนลาก 218 ตารางกิโลเมตร, สายเบ็ดยาว 739,583 กิโลเมตร และลอบมากกว่า 25 ล้านชิ้น”³

ประเทศไทยยังขาดระบบจัดการอวนประมงใช้แล้วที่เป็นรูปธรรม โดยมีข้อจำกัดทั้งด้านกฎหมายและกลไกการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามข้อมูลของกรมประมง ปี พ.ศ. 2567 ประเทศไทยมีเรือประมงจดทะเบียนจำนวน 55,501 ลำ โดยมากกว่า 80% เป็นเรือประมงพื้นบ้าน⁴ ขณะที่ข้อมูลจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระบุว่า ขยะจากกิจกรรมประมงเป็นขยะทะเลประเภทที่พบมากที่สุด ในแนวปะการังของประเทศไทย เหวน และขยะจากเครื่องมือประมงอื่น ๆ ยังเป็นขยะทะเลประเภทที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งมีชีวิตหายากในทะเลมากที่สุด⁵ งานวิจัยแบบวิทยาศาสตร์พลเมือง (Citizen science) ยังพบว่าแนวปะการังในไทยได้รับผลกระทบจาก ALDFG อย่างต่อเนื่อง⁶

ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 แบบสำรวจเบื้องต้นของ EJF จากกลุ่มตัวอย่างชาวประมง 75 ราย พบว่า ชาวประมงส่วนใหญ่ยังขาดช่องทางในการกำจัดเครื่องมือประมงที่ใช้แล้ว 21.3% ระบุว่า ทิ้งเครื่องมือประมง 5.3% ระบุว่า ฟังกลบเครื่องมือประมง 65.3% ระบุว่า เผาทำลายเครื่องมือประมง นอกจากนี้ การรวบรวมและรีไซเคิลอวนประมงที่ใช้แล้วส่วนใหญ่ยังคงเป็นการทำกันเองในหมู่ผู้ใช้งาน และขาดแรงจูงใจในการจัดการเครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยความตระหนักถึงปัญหานี้ EJF จึงเปิดตัวโครงการทะเลปลอดเศษอวน หรือ Net Free Seas ในปี พ.ศ. 2563 เพื่อเป็นทางออกที่ยั่งยืนที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน โดยจัดตั้งระบบการรวบรวมและรีไซเคิลเครื่องมือประมง มีโครงสร้างทำงานที่ออกแบบโดยชุมชนนั้น ๆ พร้อมสร้างแรงจูงใจให้ชาวประมงและชุมชนชายฝั่ง มีบทบาทนำในการแก้ปัญหาอวนประมงที่ใช้แล้วอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

เป้าหมายของเรา

**ลดมลพิษทางทะเลจาก
อวนประมงพลาสติกที่ใช้แล้ว
และพลาสติกในทะเล**
โดยจัดให้มีจุดรับทิ้งเครื่องมือประมง
และพลาสติกอื่น ๆ ที่เข้าถึงได้
และสร้างระบบการเก็บ
และนำเข้ารีไซเคิลที่มีมาตรฐาน

เสริมพลังให้ชาวประมงและชุมชน
โดยใช้แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ
การสนับสนุนด้านเทคนิค
และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดการ
ปัญหามลพิษพลาสติก
จากเศษเครื่องมือประมงในทะเล

**ผลักดันนโยบายการจัดการ
อวนประมงพลาสติกที่ใช้แล้ว
และพลาสติกในทะเล**
ให้อยู่ในกรอบนโยบายการจัดการ
ของเสียระดับชาติอย่างเป็นระบบ

ผลจากการทำงานของเรา

**ป้องกันอวนประมงใช้แล้ว
จำนวน 200 ตัน หรือ
ประมาณ 50 ตันต่อปี**
ไม่ให้หลุดรอดลงสู่ทะเล

**สร้างรายได้เสริม
กว่า 2.3 ล้านบาท**
(ประมาณ 70,000 ดอลลาร์สหรัฐ)
ให้กับชุมชนที่เข้าร่วม
ผ่านการเก็บและนำเข้า
กระบวนการรีไซเคิล

**เกิดการขยายผลของ
โครงการรีไซเคิลอวนประมง**
ในพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศไทย
โดยได้รับแรงบันดาลใจจากโมเดล
โครงการทะเลปลอดเศษอวน

**ชุมชนชายฝั่งมีส่วนร่วมมากขึ้น
และเปลี่ยนมุมมอง**
มองอวนที่ใช้แล้ว และพลาสติกอื่น ๆ
จาก “ขยะ” เป็น
“ทรัพยากรที่มีคุณค่า”

**เสริมศักยภาพชุมชน
และผู้นำท้องถิ่น**
ในการจัดการอวนประมงใช้แล้ว
และขยะทะเลอย่างยั่งยืน

ส่งเสริมเวทีพูดคุยและแลกเปลี่ยน
ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ว่าด้วย
มิติทางเทคนิค ทางปฏิบัติ และเชิงนโยบาย
ของการจัดการอวนประมง ผ่านการจัดอบรม
เชิงปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงาน เช่น
องค์กรประสานความร่วมมือ
ด้านทะเลเอเชียตะวันออกเฉียง (COBSEA)

**“เมื่อก่อนในชุมชนมีการทิ้ง เพา หรือ ฟังเศษอวน ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
และก่อให้เกิดมลพิษ หลังจากมีโครงการทะเลปลอดเศษอวน
คนในชุมชนก็หันมาให้ความสนใจและเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น”**

แบแข็ง บ้านบางตาawa จังหวัดปัตตานี

การเดินทางของเรา

โครงการฯ เข้าร่วมงานอบรม "Thai Smart Master Fisher" เพื่อการประมงอย่างยั่งยืน เพื่อนำเสนอโครงการทะเลปลอดเศษอวน ณ จังหวัดสงขลา จัดโดยกรมประมง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2567

อวนประมงที่ถูกทิ้งถูกรวบรวม ทำความสะอาด และบรรจุ ณ ชุมชนบางตาขาว จังหวัดปัตตานี

พ.ศ.
2562

ศึกษาความเป็นไปได้และสำรวจพื้นที่ ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ร่วมกับกรมประมง และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

พ.ศ.
2563

เริ่มดำเนินโครงการในชายฝั่งอ่าวไทย

พ.ศ.
2564

ขยายพื้นที่ดำเนินงานสู่ชายฝั่งอันดามัน

พ.ศ.
2565

จัดตั้ง "เครือข่ายชุมชนโครงการทะเลปลอดเศษอวนแห่งประเทศไทย"

พ.ศ.
2566

เก็บรวบรวมและรีไซเคิลอวนประมงได้ครบ 100 ตัน พร้อมขยายโครงการไปยังประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ.
2567

ศูนย์จัดเก็บของชุมชนโครงการทะเลปลอดเศษอวนทั้ง 20 แห่ง ดำเนินงานอย่างเข้มแข็ง เพื่อยกระดับการจัดการอวนประมงใช้แล้วในประเทศไทย

พ.ศ. 2568

สามารถเก็บรวบรวม และรีไซเคิลอวนประมง ได้ครบ 200 ตัน

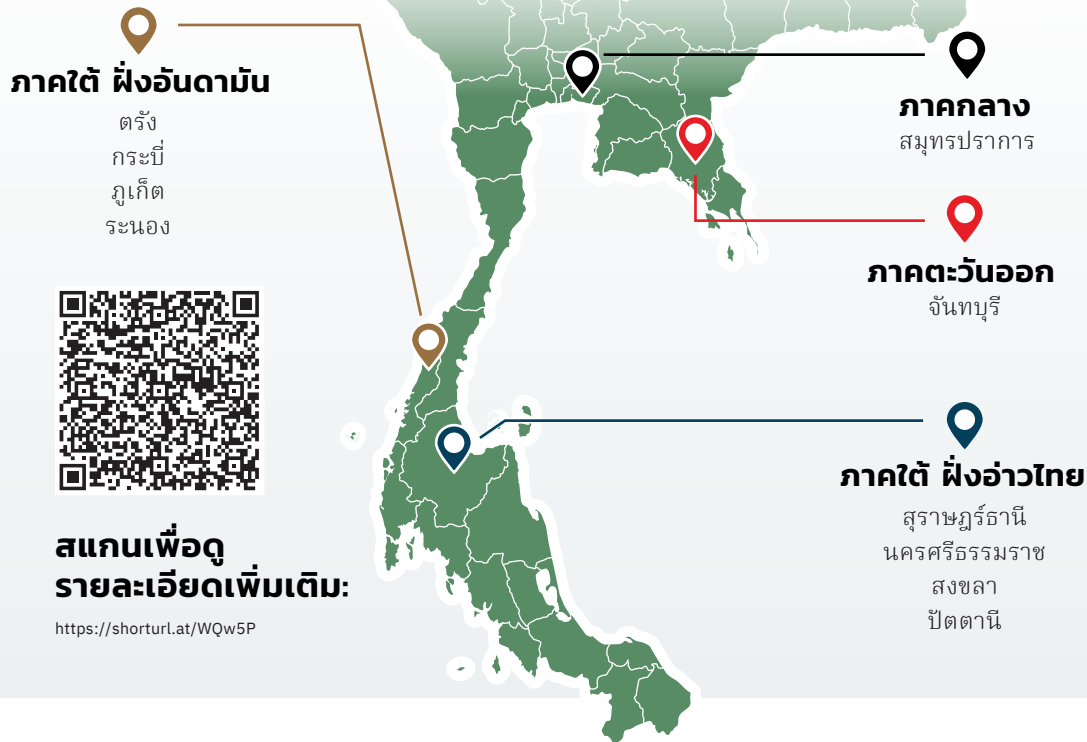

"เมื่อก่อนจะอยู่บ้าน ไม่เคยมีรายได้เป็นของตัวเองเลย แต่โครงการนี้ทำให้จะมีรายได้เป็นของตัวเอง...สำหรับจะรักทะเลก็เหมือนได้รักตัวเอง ก็จะร่วมด้วยช่วยปกป้องทะเลต่อไป"

จ๊ะเลาะ ชุมชนบ้านเกาะมุกด์ 2 จังหวัดตรัง

พื้นที่ทำงาน

แผนที่ชุมชนโครงการทะเลปลอดเศษอวน

“สิ่งที่เรากำลังทำกันในชุมชนคือ การสร้างรายได้และค่าตอบแทนแก่ผู้ที่รวบรวมขยะมาขาย และยังเป็น การช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาในการเดินทางไปโรงพยาบาลด้วย ณ ปัจจุบัน แต่ละครัวเรือนได้เรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าของขยะแต่ละประเภท และเราจะร่วมสานต่อการอนุรักษ์บ้านของเราให้สะอาดต่อไป”

บังชัยดี ชุมชนแหลมสัก จังหวัดกระบี่

แนวทางการดำเนินงาน

โครงการทะเลปลอดเศษอวนตระหนักถึงบทบาทสำคัญของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวทางที่เผชิญกับปัญหามลพิษพลาสติกเป็นกลุ่มแรก ๆ ในฐานะพันธมิตรหลักในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง โครงการสนับสนุนให้แต่ละชุมชนออกแบบแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง แทนที่จะใช้รูปแบบเดียวกันในทุกพื้นที่

โครงการทะเลปลอดเศษอวนให้การสนับสนุนทั้งใน ด้านเทคนิค เงินทุน และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตาม ความต้องการเฉพาะของแต่ละชุมชน มีการร่วมมือกับบริษัท รีไซเคิลในประเทศไทยโดยตรง ทำให้สามารถลดการพึ่งพา คนกลาง และสร้างห่วงโซ่อุปทานที่โปร่งใสและยั่งยืนยิ่งขึ้น

รูปแบบการดำเนินงานที่ขับเคลื่อนโดยชุมชนนี้ยังช่วยสร้าง ประโยชน์จากการขายอวนให้แก่ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นรายได้ ครัวเรือน สวัสดิการชุมชน หรือการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ในระยะยาว

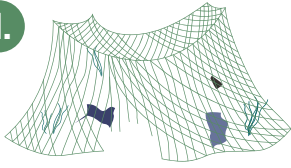
© EJF

ผู้ประสานงานชุมชนแสดงสมุดบัญชีของตัวเอง ที่มีการบันทึก การเก็บรวบรวมอวนประมง ณ ชุมชนท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

โครงการทะเลปลอดเศษอวนดำเนินงานอย่างไร

ห่วงโซ่อุปทานของโครงการทะเลปลอดเศษอวน

1.

การเก็บรวบรวม: ชาวประมงและชุมชนชายฝั่งร่วมกันเก็บอวนที่หมดอายุการใช้งานหรือถูกทิ้งจากพื้นที่ชายฝั่งและชุมชนใกล้เคียง

2.

การนำส่ง: อวนที่เก็บได้จะถูกนำไปยังศูนย์จัดเก็บของชุมชนมากกว่า 20 แห่งทั่วประเทศ

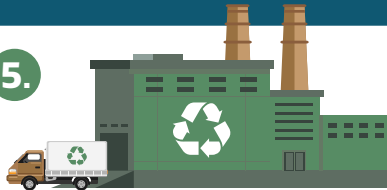
3.

การคัดแยกและทำความสะอาด: อวนจะถูกคัดแยกตามประเภทพลาสติก และทำความสะอาด เพื่อนำเศษขยะอินทรีย์และวัสดุที่ไม่สามารถรีไซเคิลออก

5.

การรีไซเคิล: อวนเหล่านี้จะถูกแปรรูปเป็นเม็ดพลาสติก โดยบริษัทรีไซเคิลในประเทศที่เป็นพันธมิตรของโครงการ

4.

การขนส่ง: อวนที่ผ่านการทำความสะอาดและตากแห้งแล้วจะถูกบรรจุและขนส่งไปยังโรงงานรีไซเคิล

ประโยชน์ต่อชุมชน:

ชุมชนได้รับรายได้ที่เป็นธรรม จากการขายเศษอวน และมีสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นที่สะอาดขึ้น

การผลิตสินค้า:

วัสดุรีไซเคิลถูกนำไปใช้ผลิตเป็นชิ้นส่วนในผลิตภัณฑ์เชิงอุตสาหกรรม เพื่อลดการใช้ทรัพยากรใหม่

ข้อควรทราบ:

โครงการทะเลปลอดเศษอวนตระหนักว่าการรีไซเคิลไม่ใช่คำตอบเดียวในการแก้ปัญหามลพิษพลาสติกอย่างยั่งยืน การลดการผลิตพลาสติกตั้งแต่ต้นทาง และการส่งเสริมระบบทางเลือก เช่น การใช้ซ้ำ การเติม และการซ่อมแซม คือสิ่งที่ควรได้รับความสำคัญเป็นลำดับแรก โครงการไม่สนับสนุนการใช้เคลือบพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวที่ไม่จำเป็น อีกทั้งการใช้เคลือบแบบไม่เป็นทางการ สามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและสุขภาพของชุมชนขณะที่ทางเลือกอื่นที่ไม่ใช่พลาสติกก็มักมีราคาสูงเกินไป ยังไม่พัฒนาอย่างเต็มที่ หรือมีข้อจำกัดด้านการใช้งานในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ โครงการทะเลปลอดเศษอวนจึงมุ่งเน้นการจัดการอุปกรณ์ประมงที่ถูกทอดทิ้ง สูญหาย หรือหมดสภาพ (ALDFG) อย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เพื่อเป็นขั้นตอนสำคัญในการแก้ไขปัญหาขยะประเภทนี้อย่างยั่งยืน

**“ตั้งแต่โครงการเข้ามาสนับสนุน
บั้งรู้สึกว่าการประสานงาน และ
การดำเนินงานคล่องตัวไปหมด
และยังได้รับการสนับสนุน
จากเครือข่ายชุมชนกันเองด้วย
อยากให้เรากำงาน
แบบนี้ด้วยกันไปเรื่อย ๆ”**

บั้งอุส ชุมชนโพนหนัง จังหวัดกระบี่

ทำความรู้จักผู้คนเบื้องหลังโครงการทะเลปลอดเศษอวน

ผู้นำลงมือเปลี่ยนแปลง

• สมคิด พ่วงบุลี

ผู้นำโครงการทะเลปลอดเศษอวน จากชุมชนหาดยาว จังหวัดตรัง

บังเอิญได้เปลี่ยนความหลงใหลในการรักษาทะเลให้สะอาด ให้กลายเป็นการลงมือทำอย่างจริงจัง เวลาพายุสงบ บังเอิญจะออกเรือเพื่อตามเก็บเชือกพลาสติก PP/PE ที่ถูกทิ้ง โดยมีเพียงมัดและเสื้อชูชีพประจำตัว บังเอิญนำเชือกเหล่านั้นกลับมาคัดแยก ทำความสะอาด และตากแห้ง ก่อนประสานงานกับโครงการทะเลปลอดเศษอวน เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล ในฐานะที่เป็นทั้งไกด์นอร์มัลและผู้เชี่ยวชาญด้านการคัดแยกพลาสติก บังเอิญเป็นตัวอย่างที่ดีที่แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมเริ่มต้นได้จากการลงมือทำ

พลังหญิง ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง

• กลุ่มสตรี ชุมชนมดตะนอย นำโดย บุษลิน ตั้งเก็บ

กลุ่มผู้นำโครงการทะเลปลอดเศษอวน จากชุมชนมดตะนอย จังหวัดตรัง

กลุ่มแม่บ้านในชุมชนรวมตัวกันเพื่อดูแลความสะอาดของหมู่บ้านชาวประมง โดยริเริ่มโครงการธนาคารขยะที่รับซื้อวัสดุรีไซเคิลจากชาวบ้านทุกวันศุกร์ นอกจากนี้กลุ่มนี้ยังบริหารจัดการกับอวนที่ใช้แล้วและพลาสติกครัวเรือนอื่น ๆ โดยทำการคัดแยกและทำความสะอาดอย่างจริงจัง ความมุ่งมั่นของกลุ่มแม่บ้านกลุ่มนี้ได้เปลี่ยนชุมชนให้กลายเป็นชุมชนต้นแบบที่มีผู้มาเยี่ยมชมอย่างต่อเนื่อง จากจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ กลายเป็นภารกิจที่เต็มไปด้วยความภาคภูมิใจในการปกป้องทั้งชุมชน บ้านเกิด และสิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมของพลังเยาวชน

• การิง สะอะ

ผู้นำโครงการทะเลปลอดเศษอวน จากชุมชนยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ในอำเภอยะหริ่ง แบกรังได้นำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมและแก้ไขปัญหามลพิษทางขยะในชุมชนด้วยการจ้างวัยรุ่นท้องถิ่นมาช่วยจัดการกับอวนประมงที่ใช้แล้ว โดยผ่านการล้างทำความสะอาด คัดแยก และบรรจุ เยาวชนเหล่านี้ได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมพร้อมเรียนรู้คุณค่าของการรีไซเคิลเศษอวนและเชือก โครงการนี้ยังช่วยลดอาชญากรรมซึ่งเป็นปัญหาใหญ่รบกวนจากยาเสพติดในพื้นที่ ปัจจุบันศูนย์ชุมชนกลายเป็นทั้งแหล่งเรียนรู้และแหล่งรายได้ ส่งเสริมศักยภาพเยาวชน พร้อมเสริมความเข้มแข็งด้านการจัดการขยะในท้องถิ่น

แบบชุมชนแหลมลึก

• ไชยดี ไรมิตร

ผู้นำโครงการทะเลปลอดเศษอวน จากชุมชนแหลมลึก จังหวัดกระบี่

ที่บ้านแหลมลึก บังไชยดีได้ริเริ่มกลุ่มอนุรักษ์เพื่อรับมือกับปัญหามลพิษพลาสติก โดยสร้างระบบสมาชิกที่ให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกในชุมชนที่ร่วมเก็บและขายวัสดุรีไซเคิล รายได้ส่วนหนึ่งจากโครงการถูกนำไปจัดตั้งกองทุนฉุกเฉินของชุมชน สำหรับใช้ในการส่งตัวผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเตียง เรื่องราวนี้เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนว่า การจัดการขยะสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

เปลี่ยนกระแส: ช่วงเวลาแห่งการลงมือทำ เครือข่ายชุมชนโครงการทะเลปลอดเศษขวอน

เครือข่ายชุมชนโครงการทะเลปลอดเศษขวอน เป็นพื้นที่ให้ชุมชนที่เข้าร่วมได้เชื่อมโยงเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และช่วยสนับสนุนการดำเนินโครงการให้ราบรื่น โดยสมาชิกจะมารวมตัวกันปีละครั้ง เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายและเพิ่มขีดความสามารถผ่านการฝึกทักษะการสื่อสารและเรียนรู้เกี่ยวกับวงจรชีวิตของปัญหามลพิษพลาสติก การประชุมนี้มุ่งให้สมาชิกโครงการทะเลปลอดเศษขวอนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ การทำงานและหาวิธีแก้ไขปัญหที่เหมาะสมตามบริบทของแต่ละพื้นที่ รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือระหว่างชุมชนแนวหน้าตามชายฝั่งของประเทศไทยในการต่อสู้กับปัญหามลพิษทางทะเลจากพลาสติก

เครือข่ายชุมชนโครงการทะเลปลอดเศษขวอนเป็นพื้นที่เพื่อรวมผู้นำท้องถิ่นเสริมพลังชุมชน อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้ และเปิดโอกาสให้เข้าถึงข้อมูลที่ทันสมัย ทั้งแนวทางปฏิบัติที่สำเร็จ ทักษะที่สามารถใช้ได้จริง และกฎหมายหรือนโยบายที่เกี่ยวข้องถือเป็นพื้นที่แห่งการเสริมพลังและศักยภาพของกันและกัน

การสำรวจพื้นที่ก่อสร้างและออกแบบศูนย์จัดเก็บ
ณ ชุมชนสายบุรี จังหวัดปัตตานี เดือนมกราคม พ.ศ. 2568

ผู้ประสานงานชุมชนสวมใส่อุปกรณ์รักษาความปลอดภัยทำงาน
ณ ชุมชนมดตะนอย จังหวัดตรัง

ส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อจัดการเครื่องมือประมง

โครงการให้ทุนพัฒนา (Sub-grant program) ของโครงการทะเลปลอดเศษขวอน ซึ่งเริ่มดำเนินการในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567 ได้มอบทุนโดยตรงให้กับชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการเครื่องมือประมงอย่างยั่งยืน โดยมุ่งแก้ไขอุปสรรคสำคัญคือ "การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐาน"

จากโครงการนี้ มีการสร้างศูนย์จัดเก็บอวนประมงใช้แล้วใหม่ 3 แห่ง และปรับปรุงศูนย์เดิมอีก 3 แห่ง รวมเป็น 13 แห่งที่ให้บริการจัดเก็บเครื่องมือประมงหมดสภาพในชุมชนที่เข้าร่วม ศูนย์ใหม่ที่ถูกออกแบบโดยสถาปนิกผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการขยะ และชุมชนเจ้าของพื้นที่ เพื่อให้มั่นใจว่ารูปแบบของศูนย์แต่ละแห่งสอดคล้องกับความต้องการและการใช้งานจริง และเป็นไปตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนอย่างเหมาะสม

ศูนย์จัดเก็บแห่งใหม่ในชุมชนสายบุรี จังหวัดปัตตานี ชุมชนเกาะนุเกด 2 จังหวัดตรัง และชุมชนแหลมลึก จังหวัดกระบี่ เดือนเมษายน พ.ศ. 2568

การดำน้ำเพื่อการเปลี่ยนแปลง

โครงการทะเลปลอดเศษขวอนจัดกิจกรรมดำน้ำเก็บขยะทะเลเพื่อฝึกฝนนักดำน้ำให้สามารถเก็บกู้เครื่องมือประมงที่ถูกทิ้งอย่างปลอดภัย โดยใช้แนวทางจากโครงการ Marine Science Citizens Initiative (MARSCI) ซึ่งพัฒนาโดยศูนย์นิเวศวิทยาทะเลอ่าวไทย (ATMEC) กิจกรรมเหล่านี้ช่วยสร้างเครือข่ายนักดำน้ำให้มีทักษะและความรู้ในการกำจัดเครื่องมือประมงที่ถูกทิ้งอย่างมีประสิทธิภาพ โดยลดผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเลให้น้อยที่สุด นอกจากการเก็บกู้แล้ว นักดำน้ำยังเก็บข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับขยะทะเลและผลกระทบของมัน เพื่อสนับสนุนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และช่วยให้เกิดการกำหนดนโยบายในการป้องกันมลพิษจากเครื่องมือประมงตั้งแต่ต้นทางได้อย่างเป็นรูปธรรม

แนะนำโครงการทะเลปลอดเศษอวนสู่ชุมชน

ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจกับบริบทในพื้นที่

- คัดเลือกพื้นที่ทำงานหลักและประเมินปริมาณของอวนประมงที่ถูกใช้ในพื้นที่
- สำรวจรูปแบบการทำประมง ประเภทของเครื่องมือประมง และโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการพลาสติกที่มีอยู่
- ทบทวนกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในการทำงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติในการจัดการที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม พร้อมสำหรับการนำไปใช้และบังคับใช้เมื่อเริ่มโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 สร้างความร่วมมือกับชุมชน

- พูดคุยกับสมาชิกชุมชน ผู้นำชุมชน และองค์กรท้องถิ่น โดยให้บทบาทเป็นผู้ออกแบบโครงการร่วม ไม่ใช่เพียงผู้เข้าร่วม
- จัดอบรมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและคัดแยกอวนประมง รวมถึงให้ความรู้เรื่องผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสังคมจากขยะทะเลพลาสติก

ขั้นตอนที่ 3 เริ่มต้นด้วยทรัพยากรที่มีอยู่

- จัดตั้งสถานที่ทำความสะอาดและจัดเก็บอวนประมงที่หมดอายุการใช้งาน หรือถูกเก็บกู้ขึ้นมา โดยใช้โครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ก่อนเป็นอันดับแรก
- จัดหาเครื่องมือพื้นฐานสำหรับการคัดแยกและทำความสะอาด พร้อมจัดวางแนวปฏิบัติด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในการทำงาน และส่งเสริมแนวทางที่ชัดเจนสำหรับการเก็บรวบรวมและจัดเก็บอวน

ขั้นตอนที่ 4 จัดอบรมการเก็บและคัดแยกอุปกรณ์

- จัดอบรมวิธีการคัดแยกและทำความสะอาดอุปกรณ์ประมง เพื่อให้พร้อมสำหรับรีไซเคิล
- ส่งเสริมการออกแบบระบบบัญชี ระบบการบันทึกข้อมูล และจัดอบรมการจัดการพื้นที่จัดเก็บที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

ขั้นตอนที่ 5 จัดตั้งระบบขนส่งและการติดตามตรวจสอบ

- ประสานการขนส่งที่เชื่อถือได้จากศูนย์เก็บรวบรวมไปยังโรงงานรีไซเคิล
- นำระบบบันทึกข้อมูลมาใช้ในการตรวจสอบ การติดตามปริมาณ และการประเมินผลกระทบ

ขั้นตอนที่ 6 ร่วมมือกับผู้ริใช้เคลที่ได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- พัฒนามาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมสำหรับกระบวนการรีไซเคิลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในระดับสากล และให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- คัดเลือกพันธมิตรด้านรีไซเคิลที่ปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมในระดับประเทศ/สากล
- ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลภาคสนามและข้อมูลวิจัยเพื่อให้มั่นใจว่าพันธมิตรเหล่านี้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด
- ตรวจสอบให้มั่นใจว่าพันธมิตรเหล่านี้ มีความสามารถในการจัดการกับวัสดุอุปกรณ์ประมงที่หลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ร่วมมือกับผู้ริใช้เคลเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมตามความจำเป็น

ขั้นตอนที่ 7 สร้างระบบแบ่งปันรายได้ / ป้องกันการทุจริต

- สร้างระบบที่โปร่งใส เพื่อให้รายได้จากการจำหน่ายวน กลับคืนสู่ชุมชนโดยตรง
- พัฒนาชุดแนวทางปฏิบัติหรือแนวทางความร่วมมือ ที่เป็นประโยชน์ต่อ สิ่งแวดล้อมและสังคม ที่ชุมชนสามารถนำไปปฏิบัติหรือขยายผลได้

ขั้นตอนที่ 8 เชื่อมโยงผู้ริใช้เคล กับชุมชน

- สร้างช่องทางการสื่อสารระหว่างโรงงานรีไซเคิล และชุมชนที่โปร่งใสและตรงไปตรงมาเพื่อส่งเสริม ความยั่งยืนของโครงการในระยะยาว

ขั้นตอนที่ 9 ผลักดันการสนับสนุน เจริญนโยบาย

- ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการบูรณาการการจัดการอวนประมง เข้ากับยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ทางทะเลในระดับประเทศ
- ส่งเสริมนโยบายที่เข้มแข็ง เพื่อสนับสนุนการกำจัดอุปกรณ์ประมง อย่างเป็นระบบและยั่งยืน และส่งเสริมระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

ขั้นตอนที่ 10 บันทึกข้อมูล แบ่งปัน และขยายผล

- เก็บรวบรวมข้อมูล วัดผลลัพธ์ และถ่ายทอดบทเรียน ให้กับชุมชนอื่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- ใช้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาแบบแผนของโครงการให้ดียิ่งขึ้น และ สนับสนุนการขยายหรือปรับใช้ต้นแบบเดียวกันนี้ ในพื้นที่อื่นๆ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

ระดับนานาชาติ

1. สนับสนุนสนธิสัญญาโลก ที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย และบูรณาการแนวทางตลอดวงจรชีวิตในการแก้ไขปัญหาเครื่องมือประมง

- สนับสนุนการจัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยพลาสติกระดับโลกที่มีความเข้มแข็งและมีผลผูกพันทางกฎหมาย โดยต้องมีข้อกำหนดเฉพาะเกี่ยวกับเครื่องมือประมง ครอบคลุมตลอดวงจรชีวิตของพลาสติก และเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนแนวหน้าและชายฝั่งในการดำเนินการ

2. กำหนดมาตรฐานพื้นฐานระดับโลกในการออกแบบเครื่องมือประมงที่ยั่งยืน

- ส่งเสริมการใช้มาตรฐานระดับโลกในการออกแบบเครื่องมือประมงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของมนุษย์ เก็บกู้ได้ง่าย เป็นมิตรกับระบบนิเวศทางทะเลในท้องถิ่น มีแนวโน้มก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยหากสูญหาย สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- สนับสนุนนวัตกรรมด้านวัสดุที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3. กำหนดให้มีระบบการติดฉลากและติดตามตรวจสอบเครื่องมือประมง

- สนับสนุนนโยบายระหว่างประเทศที่กำหนดให้เครื่องมือประมงทุกชิ้นต้องมีฉลากระบุตัวตนที่เชื่อมโยงกับผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย และผู้ใช้งาน เพื่อส่งเสริมการเก็บกู้เครื่องมือ ความรับผิดชอบ และหลักการขยายความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (EPR)

4. ส่งเสริมหลักการขยายความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (EPR)

- ผลักดันข้อตกลงระหว่างประเทศที่กำหนดให้ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายเครื่องมือประมงต้องเข้าร่วมในระบบรับคืนผลิตภัณฑ์ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้านต้นทุนในการเก็บกู้และรีไซเคิล

5. ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านอย่างเป็นธรรมสำหรับชุมชนชายฝั่ง ชาวประมงพื้นบ้าน และชาวประมงขนาดเล็ก

- ผลักดันให้กลไกการสนับสนุนทางการเงินด้านสภาพภูมิอากาศและทะเลในระดับนานาชาติ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและวิถีชีวิตของชุมชน โดยหนุนเสริมแนวทางที่นำโดยชุมชนในการแก้ไขปัญหาอวนประมงและมลพิษจากพลาสติก ผ่านการจัดตั้งโครงการเฉพาะด้านการจัดการเครื่องมือประมง โดยใช้แนวทางที่มีผู้มีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วน และเน้นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของชุมชนท้องถิ่นและชุมชนพื้นเมือง รวมไปถึงการยอมรับภูมิปัญญาท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของวิทยาศาสตร์ภาคพลเมือง

อวนฟืนหนักกว่า 70 กิโลกรัมที่ถูกเก็บกู้
จากเกาะเกาะ-Ihau จังหวัดชุมพร
เดือนกันยายน พ.ศ. 2567

อาเซียน (ASEAN)

1. พัฒนาแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคด้วยการจัดการอวนประมงและระบบตรวจสอบของเครื่องมือประมง

ประสานงานภายใต้กรอบความร่วมมือของอาเซียนในการจัดทำกรอบการดำเนินงานระดับภูมิภาคเพื่อป้องกันขยะเครื่องมือประมง และจัดทำแนวทางการตอบสนอง เช่น ระบบเก็บรวบรวมหรือรายงานการพบเห็น

2. กำหนดมาตรฐานการติดฉลากเครื่องมือประมงในภูมิภาค

ส่งเสริมข้อกำหนดระดับภูมิภาคในการติดฉลากเครื่องมือประมงที่ระบุผู้ผลิตและผู้ใช้งาน (เช่น เจ้าของผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการประมง นักตกปลาสมัครเล่น ฯลฯ) เสริมสร้างการตรวจสอบและการบังคับใช้ข้ามพรมแดน เพื่อลดปัญหาอวนผี

3. เสริมสร้างศักยภาพระดับภูมิภาค และความร่วมมือในการเก็บกู้

สนับสนุนการฝึกอบรมระดับภูมิภาคสำหรับนักดำน้ำ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น และชุมชน โดยใช้แนวทางเช่น MARSCI และประสานความร่วมมือในการเก็บกู้และวิจัยร่วม เพื่อปกป้องระบบนิเวศทางทะเลที่ใช้ร่วมกัน

กระบวนการทำความสะอาดอวน
ณ ชุมชนหนอง จังหวัดนครศรีธรรมราช

“ไม่ว่าทุกชุมชนจะพยายามเก็บรวบรวมและจัดการเศษเครื่องมือประมงมากแค่ไหน ปัญหาจะยังคงอยู่ต่อไปหากพื้นที่อื่นๆ ยังคงทิ้งเศษเครื่องมือประมง วิธีการจัดการที่เป็นเอกภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ร่วมกับการบังคับใช้ด้านนโยบาย ถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะสร้างผลกระทบที่ยั่งยืนในระยะยาว”

ภาคภูมิ วิธานศิริวัฒน์ มูลนิธิธันดาเม้น

นักดำน้ำเก็บขยะนำเสนอบทคิดการลดการใช้พลาสติก ในกิจกรรมอบรมก่อนดำน้ำ
จัดโดย EJF และ ATMEC ที่จังหวัดชุมพร เดือนกันยายน พ.ศ. 2567

มังฆมาน ชุมชนหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

อวบน้ำหนักกว่า 70 กิโลกรัมก็ถูกเก็บทิ้งจากเกาะทะเลโลก จังหวัดชุมพร เดือนกันยายน พ.ศ. 2567

1. **ผลักดันให้เกิดการจัดการเครื่องมือประมงอย่างยั่งยืนเป็นนโยบายหลักของประเทศ**

- 2. ออกและบังคับใช้ระเบียบว่าด้วยการติดฉลากเครื่องหมายประมง**

- ### 3. ส่งเสริมการออกแบบเครื่องมือประมงอย่างยั่งยืน

4. ขยายขอบเขตของหลักการความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (EPR) ให้ครอบคลุมเครื่องมือประมง

- 5. คัมครองการเปลี่ยนผ่านอย่างเป็นธรรมสำหรับชุมชนชายฝั่ง ชาวประมงพื้นบ้าน และการประมงรายย่อย**

- 6. ส่งเสริมแนวทางที่นำโดยชุมชนผ่านกลไกสนับสนุนโดยตรง**

- 15

1. Carmen Morales-Caselles, Josué Viejo, Elisa Martí, Daniel González-Fernández, Hannah Pragnell-Raasch, J. Ignacio González-Gordillo, Enrique Montero, Gonzalo M. Arroyo, Georg Hanke, Vanessa S. Salvo, Oihane C. Basurko, Nicholas Mallos, Laurent Lebreton, Fidel Echevarría, Tim van Emmerik, Carlos M. Duarte, José A. Gálvez, Erik van Sebille, François Galgani, Carlos M. García, Peter S. Ross, Ana Bartual, Christos Ioakeimidis, Gorka Markalain, Atsuhiko Isobe & Andrés Cózar (2021) An inshore–offshore sorting system revealed from global classification of ocean litter, <https://doi.org/10.1038/s41893-021-00720-8> ; Francois Galgani, Angiolillo Michela, Olivia Gérigny, Thomas Maes, Eric Tambutté, Peter T. Harris (2022) Marine litter, plastic, and microplastics on the seafloor, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/9781119768432.ch6>
2. Liu, W. H., Fabilane, J. A., & Hsu, W. K. K. (2024). Mitigating marine debris: Addressing abandoned, lost, and discarded fishing gears (ALDFGs) in the Sulu–Sulawesi Seas through trilateral cooperation between the Philippines, Indonesia, and Malaysia. *Marine Pollution Bulletin*, 208, 116913.
3. Richardson, K., Hardesty, B. D., Vince, J., & Wilcox, C. (2022). Global estimates of fishing gear lost to the ocean each year. *Science Advances*, 8(41), eabq0135. DOI:10.1126/sciadv.abq0135
4. Department of Fisheries (2024) Thai Fishing Vessels Statistics 2024, https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20240822145029_new.pdf
5. Department of Marine and Coastal Resources (2024) State of Marine and Coastal Resources and Coastal Erosion Thailand National Report 2022, <https://www.dmcr.go.th/detailLib/8098>
6. Mehrotra, R., Monchanin, C., Desmolles, M., Traipipitsiriwat, S., Chakrabongse, D., Patel, A., Kasemsant, M., Pitt, S.M., McCabe, T., McGrath, T., Marcellucci, C., Japakang, S., Real, T.T., Echaubard, P., Magson, K., Dowling, J., Dowling, S., Sriaram, S., Suraswadi, P. & Jualaong, S. (2024). Assessing the scale and ecological impact of derelict and discarded fishing gear across Thailand via the MARsCI citizen science protocol. *Marine Pollution Bulletin*, 205, 116577.

มูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม (Environmental Justice Foundation - EJF)

สำนักงานใหญ่: ชั้น 2 อาคาร Gensurco House

เลขที่ 3-5 ถนน Spafield, ลอนดอน EC1R 4QB

โทร: +44 (0) 207 239 3310

อีเมล: info@ejfoundation.org | เว็บไซต์: www.ejfoundation.org

องค์การการกุศลจดทะเบียนหมายเลข: 1088128

Protecting People and Planet